

IV. évfolyam, 1. szám, 2012

AGRÁRGAZDASÁGI FIGYELŐ

(Gazdasági folyamatok és statisztikai eredmények)

Agrárgazdasági Figyelő
IV. évfolyam, 1. szám, 2012

Megjelenik negyedévente

Felelős szerkesztő

Bojtárné Lukácsik Mónika
lukacsik.monika@aki.gov.hu

Közreműködött

Piaci Információs Osztály (AKI)
Statisztikai Osztály (AKI)
Agrárpolitikai Kutatások Osztálya (AKI)
Pénzügypolitikai Osztály (AKI)

Kiadó

Agrárgazdasági Kutató Intézet
Főigazgató: Dr. Kapronczai István
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-3060
Fax: (+36 1) 217-7037
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu

ISSN 2063 1707

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (06 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

I. Az elmúlt negyedév legfrissebb információi.....	3
KAP 2014-2020: a közvetlen támogatások javasolt új rendszerének hatásvizsgálata Magyarországon	3
A Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR) második előzetes eredményei 2011-re vonatkozóan.....	3
Állatvágások a hazai vágóhidakon.....	6
Termelői és feldolgozó értékesítési árak.....	8
Kiskereskedelem.....	12
Külkereskedelem.....	12
A műtrágya értékesítés alakulása 2011-ben.....	14
Mezőgazdasági gépforgalmazásunk piaci helyzete.....	15
II. Mi történt az agrárgazdaságban?.....	17
III. Szemelvények az AKI kiadványaiból.....	19
Az EU iskolatej- és iskolagyümölcs-programjának magyarországi tapasztalatai.....	19
A tojótúkketrecek cseréjének várható hatása Magyarországon tojástermelésére.....	19
IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok.....	20
V. Gyakran feltett kérdések.....	30

I. Az elmúlt negyedév legfrissebb információi

Az Agrárgazdasági Figyelő első fejezetében azokat az információkat közöljük, amelyekkel az elmúlt három hónapban gazdagabbak lettünk. Az ágazatot jellemző, az elmúlt három évre vonatkozó statisztikai adatokat a IV. fejezetben adjuk közre.

KAP 2014-2020: a közvetlen támogatások javasolt új rendszerének hatásvizsgálata Magyarországon

Az Európai Bizottság 2011. október 12-én nyilvánosságra hozott elképzelései szerint a közvetlen támogatások rendszere előreláthatóan olyan irányba változik, amely Magyarország számára elfogadható, a magyar agrárpolitika törekvéseihez megfelelő eszközöket kínál. Az ország első pilléres források vonatkozásában kedvezőnek mondható relatív pozíciója nem romlik.

Az AKI Agrárpolitikai Kutatások Osztályán készült, az MVH és a tesztüzemi rendszer 2010. évi adatbázisaira alapozott modellszámítások szerint csak a közvetlen támogatások javasolt átalakítása a magyar mezőgazdaság főbb reálváltozóira, termelési szerkezetére nem gyakorolna szignifikáns hatást. A jövedelemtömeg kismértékben csökkenne, míg a kifizetések igénylőnkénti korlátozása és a kistermelők egyszerűsített átalánytámogatása éves szinten 32,6 millió eurót (az első pilléres források 2,5 százaléka) csoportosítana át a legkisebb gazdaságokhoz.

A támogatások javasolt progresszív csökkentése és maximalizálása (capping) szélsőséges esetben is alig több mint 200 gazdaságot érintene és összesen legfeljebb 11,4 millió euró elvonásával járna. Reálisan persze ennél nyilván kevesebb lesz a nagyobb gazdaságoktól innovációs projektek finanszírozására átirányított összeg.

A reform központi eleme a közvetlen támogatások 30 százalékanak környezetbarát gazdálkodási gyakorlat-hoz kötése. Számításaink szerint a hét százalékos ökológiai célterület kialakítása miatt a jövedelmek csökkenése a rendelkezés hatálya alá eső gazdaságok 80 százalékanál (4,37 millió hektár művelt terület 2010-ben) nem érné el a 20 eurót hektáronként, míg a kiegészítő támogatás egységösszege 80 euró körül alakulna.

Megfontolásra ajánljuk a termelési szerkezet három hektárnál nagyobb szántóterületen kötelező diverzifikálására tett javaslat esetében a határérték legalább tíz hektárra emelésének indítványozását az Európai Bizottságnál. Továbbá javasoljuk: Magyarország álljon ki amellett, hogy a fiatal gazdálkodók első pilléres kiegészítő támogatására jogosult terület gazdaságként jóval 25 hektár felett legyen maximalizálva. Célszerű felvetni, hogy a nemzeti tartalék ne csupán az alaptámogatás legfeljebb, hanem az első pilléres források akár 5 százaléka legyen, annak érdekében, hogy a támogatási jogosultságok névértékének megemelésére azon térségekben, ahol ezt a körülmények indokolják, nagyobb legyen a mozgástér.

A Mezőgazdasági Számlarendszer (MSZR) második előzetes eredményei 2011-re vonatkozóan

A Mezőgazdasági számlarendszer 2011-re vonatkozó második előrejelzése az EU-s előírásoknak megfelelően 2012 januárjában készült. A 2011 novemberében összeállított első előrejelzéshez képest több információ állt rendelkezésre, de az adatok többsége még előzetes. A 2011. év mezőgazdasági eredményeinek végleges adatokon alapuló elszámolása 2012 szeptemberében történik.

Az MSZR 2011-re vonatkozó második előzetes elszámolása megerősítette az első előrejelzés eredményét, miszerint a mezőgazdaság jó évet zárt 2011-ben. Az előző évinél sokkal jobb termelési eredmények mellett a mezőgazdasági termelői árak is jelentősen emelkedtek. A folyó termelő felhasználás volumene az előző, 2010. évi szinten alakult, a termeléshez szükséges inputok beszerzési árai kevésbé emelkedtek, mint a mezőgazdasági termékek árai.

Az MSZR második előzetes elszámolása alapján 2011-ben a mezőgazdaság teljes kibocsátása folyó alapon 29 százalékkal nőtt. A bruttó hozzáadott érték 59 százalékkal, az egy teljes munkaidős dolgozóra számított mezőgazdasági tevékenységből származó reáljö-

vedelem, az úgynevezett „A” mutató 2011-ben 49 százalékkal magasabb, mint 2010-ben volt.

Előzetes adatok alapján a mezőgazdaság teljes bruttó kibocsátásának volumene a 2010. évi 12 százalékos visszaesés után, 2011-ben 10 százalékkal magasabb az előző évinél. Ezen belül a növényi termékek termelése 17 százalékkal, az állatok és állati termékeké mérsékelten, 1,5 százalékkal nőtt.

A növényi termékek körében nőtt a gabonafélék, az ipari növények, a burgonya és a zöldségfélék mennyisége, ellenben a friss gyümölcsstermés, ezen belül különösen az almatermés messze elmaradt az előző évitől. A gabonafélék volumene az előzetes adatok szerint 13 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit. Búzából 4,1 millió tonnát, kukoricából 8,1 millió tonnát takarítottak be 2011-ben, a napraforgó termésmennyisége 41 százalékkal múlta felül az előző évit. A rendelkezésre álló információk alapján a zöldségfélék volumene is kb. 40 százalékkal nőtt.

Az első előrejelzés alapján, az élő állatok és állati termékek termelésének volumene, az évek óta tartó csökkenő tendencia után 2011-ben kismértékben nőtt.

A két alaptevékenység kibocsátásának folyó alapon számított értéke 31 százalékkal nagyobb, mint 2010-ben volt. A növénytermesztési és kertészeti termékek kibocsátásának értéke 40 százalékkal, az állatok és állati termékek kibocsátásának értéke 16 százalékkal volt magasabb.

Számításaink szerint a folyó termelő-felhasználás értéke 14 százalékkal nőtt 2011-ben. A termelés során közvetlenül felhasznált inputok mennyisége kis mértékben változott, összességében az előző évi szinten alakult, az árak viszont kisebb-nagyobb mértékben emelkedtek. A folyó termelő-felhasználás legnagyobb tételét jelentő takarmányköltség az áremelkedés miatt több, mint 20 százalékkal magasabb, mint 2010-ben. A felhasznált műtrágya és talajjavító szerek volumene és ára is nőtt, így költsége több mint 30 százalékkal meghaladta a 2010. évit. Az energiaköltség kb. 10, a vetőmagköltség 14 százalékkal nőtt, az áremelkedés hatására.

A folyó áron mért kibocsátás erősebb (29 százalékos) és a folyó termelő felhasználás értékének mérsékeltebb (14 százalékos) emelkedése nyomán a bruttó hozzáadott érték 59 százalékkal nőtt 2011-ben.

A termeléshez kötött és az egyéb termelési támogatás 7 százalékos emelkedésével kalkuláltunk. Az értékcsökkenés mérsékelt emelkedésével számolva, illetve a termelési adók változatlan szintje mellett a termelési tényezők jövedelme 52 százalékkal emelkedett 2011-ben. A mezőgazdaságban keletkező nettó vállalkozói jövedelem folyó alapon 89 százalékkal magasabb, mint egy évvel korábban. Az összes mezőgazdasági munkaráfordítás érdemben nem változott 2011-ben.

1. táblázat: **Mezőgazdasági számla főbb adatai**

Megnevezés	milliárd HUF		
	Folyó alapon		
	2009	2010	2011 ^{a)}
Gabonafélék (vetőmaggal)	393	458	680
Ipari növények (hüvelyesekkel)	152	159	248
Takarmánynövények	42	41	48
Kertészeti termékek (zöldség, ültetvény, virág)	171	156	191
Burgonya (vetőgumóval együtt)	24	30	31
Szőlő, gyümölcs	84	85	96
Bor	27	19	37
Egyéb növényi termékek	9	8	9
Növénytermesztési és kertészeti termékek együtt	902	956	1 339
Állatok	417	408	475
Állati termékek	182	192	224
Élő állatok és állati termékek együtt	599	600	699
Mezőgazdasági termékek összesen	1 501	1 556	2 037
Mezőgazdasági szolgáltatások	100	94	95
Nem mezőgazdasági másodlagos tevékenység	41	35	37
Mezőgazdasági kibocsátás összesen	1 641	1 685	2 169
Folyó termelő-felhasználás	1 166	1 134	1 294
Bruttó hozzáadott érték alapon	475	550	875
Termelési tényezők jövedelme	539	648	987
Működési eredmény/vegyes jövedelem	332	442	771
Nettó vállalkozói jövedelem	250	363	685

^{a)} Előzetes adat.

Forrás: KSH, AKI Statisztikai Osztály

Állatvágások a hazai vágóhidakon

A vágóhidakon 2011-ben 100 ezer darab szarvasmarhát vágtak le, ami 5,6 százalékos csökkenés a 2010. évhez képest. Élősúlyban számítva 51 111 tonnát tett ki a vágás, ami 4,2 százalékkal marad el a 2010-es értéktől. A külkereskedelem 2011. évi adatai az élőmarha export jelentősebb, 11,7 százalékos növekedését és az import 57,3 százalékos növekedését mutatják, a külkereskedelmi mérleg 2760 tonnával romlott. Az élő szarvasmarha behozatala főként Szlovákiából és Franciaországból történik. A Törökországba szállított mennyiség kétszeresére emelkedett.

A szarvasmarha öslétszám a 2011. decemberi adatok szerint 698 ezer darab, ami 16 ezer darabos növekedést jelent egy év alatt, a 328 ezer egyedestehénelétszám viszont 19 ezer darabbal nőtt. Az állomány 2/3-a gazdasági szervezeteknél, 1/3-a egyéni gazdaságokban található. A hazai vágómarha termelés 2012-ben várhatóan növekszik. A szarvasmarha fajon belül a legnagyobb volument adó tehének vágási darabszáma 5,6 százalékkal nőtt, viszont csökkent a fiatal marha vágása (20,2 százalékkal), az üszők vágása (5,8 százalékkal), a levágott bikák darabszáma (24,4 százalékkal) és a borjaké (53,6 százalékkal) a 2010. évihez hasonlóan.

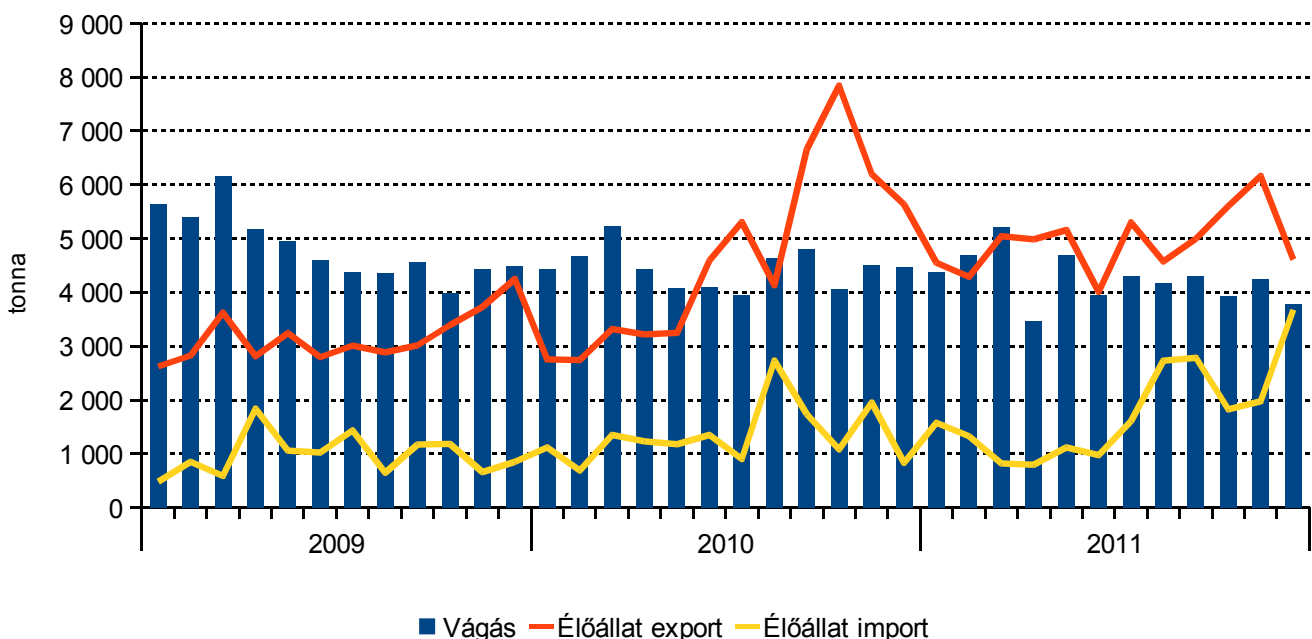
Vágósertésből 2011. évben 4 millió 290 ezer darabot vágtak, 6,9 százalékkal kevesebbet, mint egy évvel korábban.

Az élősúly 8,6 százalékkal csökkent, a vágáskori átlagsúly 2 százalékkal volt alacsonyabb. Az élősertés-kivitel növekedett, 2011-ben élősúlyban 4647 tonnával. Az import eközben 55 635 tonnával visszaesett, az egyenleg pedig 60 281 tonnával javult. Az élő sertés behozatala Hollandiából, Németországból és Csehországból történik, a kivitel iránya Románia, Szlovákia és Ausztria. A hazai termelés 2012-ben várhatóan stagnál.

A sertéslétszám 2011. decemberben 3 millió 32 ezer darab volt, ami 137 ezer darabbal kevesebb, mint egy évvel korábban. A sertésállomány 70 százalékat gazdasági szervezetek tenyésztik, a további 30 százalékat pedig egyéni gazdaságok.

A bejelentett juhvágások mennyisége 2010-hez képest 17,4 százalékos csökkenést mutat. A vágáskori átlagsúly 38 kilogramm, ez 3,8 százalékos növekedést mutat. A levágott bárányok száma 62 százaléka az előző évének, miközben az átlagsúlyuk 26,1 kg-ról 28,1 kg-ra nőtt. Az anyajuh vágás tízszerese a megelőző évihez képest, 1829 darab. A juhállomány létszáma 1 millió 95 ezer darab, egy év alatt 7,3 százalékkal lett kevesebb. Jellemzően inkább egyéni gazdaságokban tartják, mint gazdasági szervezetben. Összességében a vágójuh termelés jelentős csökkenése várható.

1. ábra: Vágóhidak szarvasmarha vágása élősúlyban

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A baromfivágás 2011. évben 156 millió 334 ezer darab volt, ami egy év alatt 6 millió 917 ezer darabbal, 4,6 százalékkal emelkedett. Ez leginkább a liba- és kacsavágások erős növekedésének következménye. Az élősúly és a vágósúly jobban nőtt a baromfifélék közötti arányváltozások miatt. A vágócsirke száma 1 millió 651 ezer darabbal (1,4%-kal) kissé növekedett, a vágótyúk és kakas vágása 925 ezer darabbal

(61,6%-kal) lett több. Vágókacsából 21 millió 398 ezer darabot vágtek, ami 14,4 százalékos növekedés. A libavágás, 5123 ezer darab volt, ez 48,2 százalékos növekedést jelent. Ezen belül megfigyelhető a húsliba, illetve a pecsényeliba vágásának jelentősebb növekedése. A pulykavágás hasonló a tavalyi év azonos időszakához, mindössze 83 ezer darabbal (0,3%-kal) lett kevesebb.

2. táblázat: Élőállat vágások alakulása

Megnevezés	2011			2011/2010		
	darab	élősúly tonna	vágósúly tonna	darab	élősúly	vágósúly
Változás százalékban						
Szarvasmarha összesen	100 101	51 111	25 981	94,4	95,8	95,9
Sertés összesen	4 290 403	475 306	387 304	93,1	91,4	93,1
-ebből: anyakoca	94 390	19 256	15 818	130,4	123,7	123,5
Juh összesen	9 006	343	161	82,6	86,0	81,8
Ló összesen	388	167	98	128,9	123,9	122,4
Vágóbaromfi összesen	156 334 417	490 090	383 494	104,6	106,6	106,5
-ebből: csirke	119 525 422	274 801	215 863	101,4	104,9	104,9
tyúk és kakas	2 440 217	5 110	3 965	161,1	151,3	153,7
liba	5 122 513	30 881	23 766	148,2	142,3	143,9
kacsa	21 398 022	73 291	57 222	114,4	114,8	113,2
pulyka	7 848 243	106 007	82 677	99,7	97,5	97,6
Nyúl összesen	3 814 404	9 750	5 247	96,5	97,0	96,7

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

Termelői és feldolgozó értékesítési árak

A nemzetközi áru piacokon a befektetők figyelme a búza piacára terelődött február közepén, mert a fagyok nagy aggodalmat okoznak a 2012. évi európai búzaterméshez és a fekete-tengeri országok külpiaci kínálatával kapcsolatban. Az ukrain félélmek megalapozottnak tűnnek, mert a kormány 1,7 millió tonnára korlátozta a búza exportját a február-júliusi időszakra, félve egy jelentős ideai termés kieséstől. Az USA agrárminisztériumának (USDA) februári jelentése törte csak meg a búza árának felfutását, mert várhatóan rekord szintet érnek el a globális búzakészletek a 2011/2012. gazdasági évben.

A Strategie Grains februári jelentése szerint az EU-ban 56,3 millió hektáron termelhetnek gabonát a gazdák 2012-ben. A búza termése 133 millió tonna, a kukoricáé 62,6 millió tonna lehet, szemben a tavalyi 129 millió, valamint 65 millió tonnával. Az előrejelzés alapján Franciaországban 36,7 millió, Németországban 25 millió, az Egyesült Királyságban 15,7 millió, Lengyelországban 9,2 millió, Romániában 6,2 millió, Spanyolországban 5,6 millió tonna, Magyarországon és Csehországban 4,3-4,3 millió tonna búza teremhet.

A chicagói árutőzsdén a kukorica és a szójabab árának alakulását a dél-amerikai aszály miatti félelmek mellett a tavaszi vetésekkel kapcsolatos hírek határozták meg. Az USDA várakozásai szerint az Egyesült

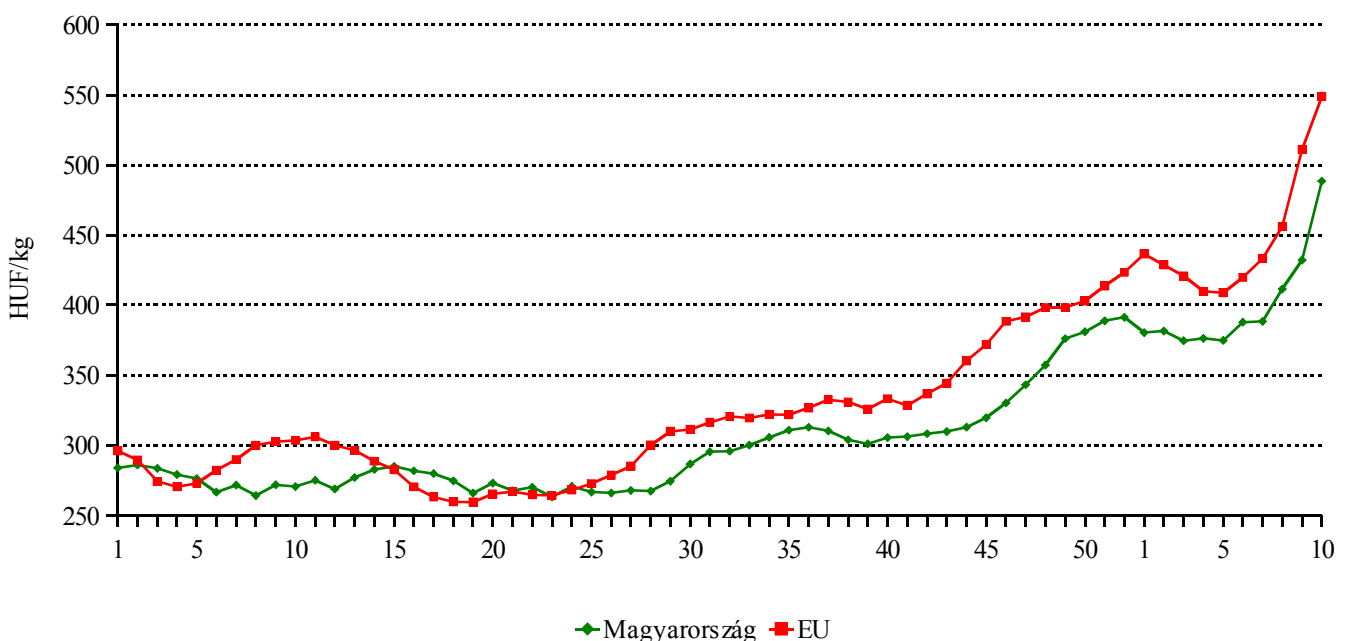
Államokban a II. Világháború óta a legnagyobb területen kerülhet földbe a kukorica, ami bőséges termésrel párosulva kissé letörheti a termény jegyzését az év második felében.

Az AKI PÁIR adatai szerint Magyarországon az étkezési búza termelői ára 22 százalékkal, a takarmánykukoricáé 11 százalékkal, a napraforgómagé 12 százalékkal volt alacsonyabb 2012. január-február között az előző esztendő azonos időszakához képest. A repcemag termelői ára a szűkös hazai és nemzetközi kínálat hatására 20 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet.

A magyarországi sertésárak az előző évekhez hasonlóan, az idén is követték a közösségi árak tendenciáját. Februárban az Európa-szerte tapasztalható hideg időjárás hatására csökkent a vágósertések kínálata, a kereslet viszont erős maradt, ami a sertés árának emelkedését eredményezte az Unióban. A magyarországi piacon ugyanakkor kevésbé jelent meg ez a változás, mivel a forint erősödött az euróval szemben.

A tejtermékek iránti kereslet a fejlődő országokban erős maradhat az idén, míg az EU-ban és az Egyesült Államokban a gyenge gazdasági növekedés fékezheti a kereslet növekedését. Magyarországon a nyerstej kiviteli ára a forint euróval szemben történő erősödése és az olasz spotpiaci árak mérséklődése miatt folyamatosan csökken 2011 novembere óta, ugyanakkor a nyerstej termelői ára emelkedik.

2. ábra: Az étkezési tojás csomagolóhelyi árának alakulása hetente

Forrás: Európai Bizottság, AKI PÁIR

Az Európai Bizottság adatai szerint még a tagállamok felében, összesen csaknem 47 millió tojtyúkot (az uniós állomány 14 százalékát) tartottak hagyományos ketteciben az év elején, jöllehet 2012. január 1-je óta tilos a régi típusú kettecek használata. Emiatt a Bizottság kötelezettségzegési eljárást indított az érintett tagállamokkal, köztük Magyarországgal szemben. A tartásmódváltás miatti kényszerű állománycsökkentések, valamint a nagy hideg miatt csökkent a tojás kínálata, ami az étkezési tojás árának növekedését eredményezte. Magyarországon az étkezési tojás csomagolóhelyi ára – az uniós tendenciához hasonlóan – emelkedett, a 10. héten 28 forint/db volt, 80 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi szintet.

A Budapesti Nagybani Piacon a belföldi zöldségfélék termelői ára az előző évi kedvező terméseredmények miatt általában alacsonyabb volt az év első két hónapjában, mint egy évvel korábban. Ugyanakkor az import

zöldségfélék nagykereskedelmi ára – a tárolási termékek kivételével – általában emelkedett. A zöldségfélék nagykereskedelmi árát a főbb beszállító országok termésének alakulása mellett a forint árfolyamának változása is befolyásolta.

Az alma csökkenő kínálata az ár növekedését eredményezte a Budapesti Nagybani Piacon: a Jonathán fajta termelői ára 7 százalékkal, az Idaredé 4 százalékkal volt magasabb a megfigyelt hetekben. Az Alexander körtefajta termelői ára 16 százalékkal csökkent. Ennek oka, hogy a bőséges olaszországi kínálat miatt a Budapesti Nagybani Piacon nagy mennyiségben, és a tavalyinál alacsonyabb áron kínálták az import körtét, ami a hazai árakra is nyomást gyakorolt. Szakértők előzetes adatai szerint a dió 2011. évi termése közel 7 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbi mennyiséget. A kínálat bővülése a dió termelői árának 20 százalékos csökkenését okozta.

3. táblázat: A fontosabb mezőgazdasági termékek termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Ár		Változás (százalék)
		2011. január-február	2012. január-február	
Étkezési búza	HUF/tonna	67 642	52 663	77,9
Takarmány-kukorica	HUF/tonna	54 395	48 369	88,9
Napraforgó-mag (ipari)	HUF/tonna	130 556	114 322	87,6
Repce	HUF/tonna	111 732	134 283	120,2
Vágósértés (valamennyi kategória)	HUF/kg hasított meleg súly	356,2	453,2	127,2
Vágócsirke	HUF/kg élősúly	234,8	252,7	107,6
Nyers tehéntej	HUF/kg	82,9	92,6	111,7

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat: Néhány termék feldolgozói értékesítési ára

Megnevezés	Mérték- egység	Ár		Változás (százalék)
		2011. január-február	2012. január-február	
Finomliszt	HUF/kg	95,6	81,0	84,8
Napraforgóolaj, palackozott	HUF/liter	307	299	97,6
Sertés comb, csont nélkül	HUF/kg	761,2	839,1	110,2
Friss csirke egészben	HUF/kg	456,4	444,2	97,3
Étkezési tojás	HUF/darab	15,7	22,3	142,0
2,8% zsírtartalmú 1 l-es polytej	HUF/liter	128,6	135,2	105,1
2,8% zsírtartalmú 1 l-es dobozos tej	HUF/liter	140,5	144,1	102,6
Trappista sajt	HUF/kg	1 091,5	1 092,8	100,1

Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat: Néhány belföldi termesztésű zöldség- és gyümölcsfaj termelői ára a Budapesti Nagyban Piacon

Megnevezés	2011. 1-11. hét	2012. 1-11. hét	HUF/kg	
			Változás (százalék)	
Alma (Idared)	159	165	104,0	
Alma (Jonathan)	140	150	107,0	
Alma (Golden)	195	183	94,1	
Körte (Alexander)	344	287	83,4	
Dió (tisztított)	2 114	1 710	80,9	
Paradicsom (gömb)	595	692	116,4	
Paprika (töltenivaló, db)	76	81	106,6	
Sárgarépa	127	100	78,9	
Fejes káposzta (fehér)	96	38	39,2	
Vöröshagyma (barna héjú)	122	60	48,7	

Forrás: AKI PÁIR

6. táblázat: Néhány haltermék bruttó fogyasztói ára 2012. 13. héten

Megnevezés		Fogyasztói piacok						Kereskedelmi láncok (árfelmérés időpontja: március 27.)		
		Bp. Fővám téri csarnok	Bp. Lehel téri csarnok	Kecskemét	Pécs	Székesfehérvár	Győr	Auchan-Budaörs	Tesco-Budaörs	Cora-Törökbálint
Élő	ponty	1 050	980	950	1 050	1 050	990	1 049 ^{b)}	999 ^{b)}	899 ^{b)}
	pontyszelet	1 600	1 580	1 700	1 695	1 700	1 715	1 999	1 699	1 999
Friss	bőrös afrikai harcsa filé	2 300 ^{a)}	2 200 ^{a)}	-	-	-	2 125	1 299	1 726	1 229 ^{b)}
	busa törzs	-	860	500	990	1 180	925	899	939	669 ^{b)}
	busa szelet	-	820	900	990	1 180	975	1 099	959	819 ^{b)}
	lazac filé	3 800	4 200	-	-	-	3 250	4 399	4 599	3 499 ^{b)}

^{a)} Nyüzött.

^{b)} Akciós ár.

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A hazai halászat sajátossága értékesítési szempontból, hogy az összes megtermelt piaci ponty mintegy 33-35 százaléka decemberben (karácsonyi időszakban) kerül értékesítésre. Az étkezési ponty 30 százaléka kereskedelmi láncokon, hipermarketeken (Tesco, Cora, Auchan, Metro) keresztül kerül a fogyasztókhoz.

Az elmúlt évek néhány haltermék piaci és kereskedelmi fogyasztói árának elemzésekor megállapítható, hogy a pesti és vidéki halpiacokon év közben nemigen mozdulnak el az árak. Akár az élő ponty akár egyéb haltermékek esetében évenként stabilan beállt árakon

értékesítenek az árusok, ami azt jelenti, hogy az év végi árak (karácsony körüli) szinte ugyanazok, mint a kora tavaszi (húsvéti) árak.

A vizsgált kereskedelmi láncok fogyasztói árainál állandóan változás figyelhető meg. A hipermarketek egymást versenyeztetve akcióikkal nyomott árra kényszerítik a halbeszélítőket is, ezáltal piaci zavarok is keletkezhetnek. Ez a húsvéti és karácsonyi ünnepektől függetlenül, – bár akkor jellemzően – az év teljes egészében megfigyelhető. Az élő ponty húsvét körüli árai általában magasabbak, mint a karácsonyi árak.

7. táblázat: **Mezőgazdasági ráfordítások árindexei és az agrárrolló**

Megnevezés	az előző év azonos időszaka = 100 százalék		
	2009	2010	2011
Vetőmag	96,6	102,1	112,9
Energia	94,8	115,0	112,9
Műtrágya	88,8	89,1	123,6
Növényvédő szerek	104,8	101,7	99,4
Állatgyógyászat	109,3	104,5	102,2
Takarmány	82,3	107,1	127,6
Mezőgazdasági termékek termelői árindexe	90,5	116,8	119,3
Mezőgazdasági ráfordítások árindexe	94,2	104,4	112,9
Agrárrolló (termelői árindex/ráfordítások árindexe)	96,1	111,9	105,7

Forrás: KSH

2011-ben a KSH közlése szerint a mezőgazdasági termelés ráfordítási árai az előző év azonos időszakához viszonyítva 12,9 százalékkal nőttek, ami a folyó termelőfelhasználás árszínvonalának 14,7 százalékos növekedéséből, valamint a mezőgazdasági beruházások árszínvonalának 0,8 százalékos csökkenéséből következett.

Kiskereskedelem

A KSH „Gyorstájékoztatója” szerint 2011-ben a kiskereskedelmi forgalom volumene négy év csökkenése után stagnálást mutatott. Az év során 7 olyan hónap volt, amikor enyhe növekedés volt tapasztalható és 4 olyan, amikor nem érte el a forgalom az előző év azonos hónapjának eredményeit.

Az országos kiskereskedelmi üzlethálózatban, valamint a csomagküldő kiskereskedelemben 2011-ben 7900 milliárd forint értékű árut forgalmaztak. A kiskereskedelmi eladások 44,5 százaléka élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletekben realizálódott.

Az év utolsó hónapjában, mely a kiskereskedelem-ben hagyományosan az év legerősebb forgalmú hónapjának számít, az éves forgalom 10,4 százaléka, 823 milliárd forint realizálódott. A decemberi értékesítés volumene 1,5 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakát. Az élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes kiskereskedelmi üzletek eladásai decemberben

lényegi elmozdulást nem mutattak, az év egészében 0,4 százalékkal növekedtek.

Az Eurostat február 3-án megjelent sajtóközleménye szerint a kiskereskedelmi eladások az Európai Unió 27 tagállamában 2011 decemberében és az év egészében is stagnáltak, az eurózóna országaiban decemberben 1,6 százalékkal, az év egészében 0,6 százalékkal csökkentek az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

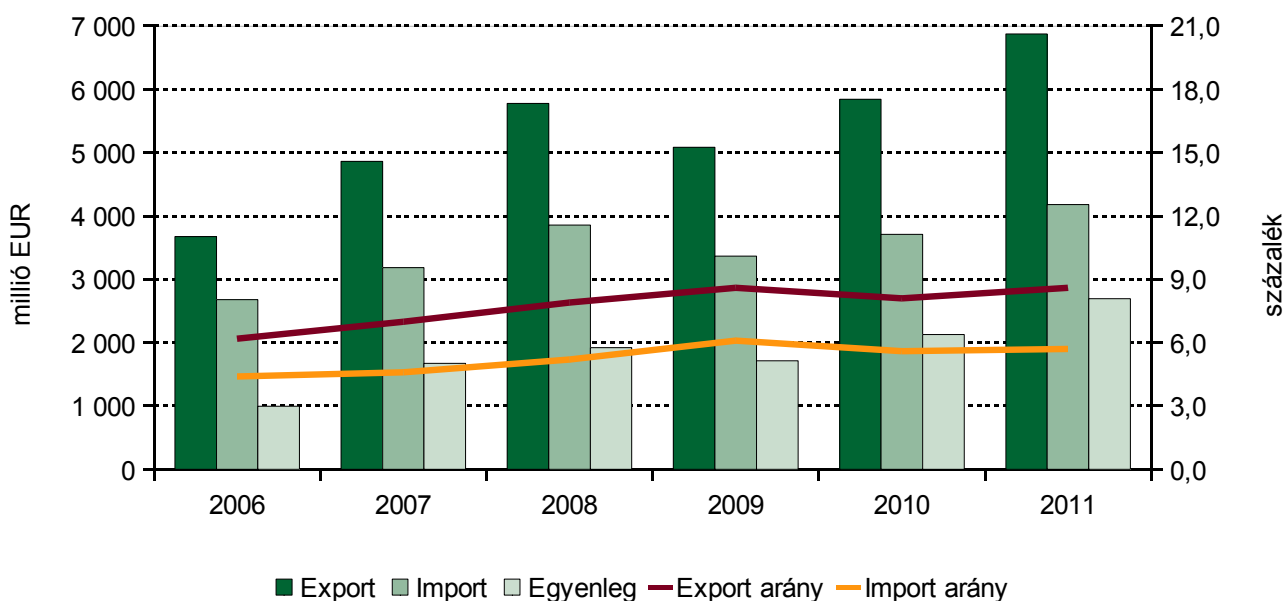
Külkereskedelem

A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek kivitelének értéke a 2011-ben 6879 millió euró, míg behozatalának értéke 4182 millió euró volt, melyek eredményeként 2697 millió eurós aktívum keletkezett. A kivitel 18 százalékkal, a behozatal 13 százalékkal emelkedett, az egyenleg pedig 26,5 százalékkal javult 2010-hez képest.

Az agrár-külkereskedelem exportértéke forintban 1924 milliárd, az importé 1169 milliárd, az egyenlege 755 milliárd forint volt 2011-ben. A kivitel 19 százalékkal, a behozatal 14 százalékkal emelkedett, az egyenleg pedig 29 százalékkal javult az előző évhez képest. Mindez azt mutatja, hogy 2011-ben 2010-hez viszonyítva lényeges árfolyamhatás nem keletkezett.

A nemzetgazdasági exportból a mezőgazdasági- és élelmiszer-ipari termékek részesedése 8,6 százalékra emelkedett az egy évvel korábbi 8,2 százalékról, és az import 5,7 százalékos részesedése pedig 0,1 százalékkal magasabb, mint a bázis időszakban volt.

3. ábra: Az agrár-külkereskedelem főbb adatai és részesedése a nemzetgazdasági exportból és importból

Forrás: KSH adatok alapján, AKI Statisztikai Osztály

Az Európai Unió az exportértékből 83 százalékkal, az importértékből 92 százalékkal részesedett. Az EU-ba irányuló kivitel értéke 5682 millió eurót, az itt feladott áruk értéke 3826 millió eurót ért el. Az EU export 849 millió euróval (+18%), az import 381 millió euróval (+11%) bővült 2010-hez képest. Az egyenleg 1856 millió eurós értéke 469 millió euróval magasabb, mint egy évvel korábban. Az EU régi tagországaiba irányuló agrártermékek kivitele 17, behozatala 10 százalékkal emelkedett, az új tagországokba irányuló agrárexportunk és importunk erősebben, 19, illetve 13 százalékkal haladta meg az egy évvel korábbit.

Legfontosabb kereskedelmi partnereink a régi és új EU tagállamok. A külficra szánt agrártermékek kétharmadát nyolc EU tagország (Németország, Szlovákia, Románia, Olaszország, Ausztria, Lengyelország, Hollandia, Csehország) vásárolta meg, és ugyanezen országokból érkezett áruk a teljes agrárimportunk értékének háromnegyedét tették ki.

A magyar agrárexport legfőbb termékei a gabonafélék, az élő állat, a húsfélék, az olajosmagvak, az állati takarmány, valamint a zöldség- és a gyümölcskészítmények. 2011-ben leginkább a kukorica, a napraforgómag olaj, baromfihús, a repcemag és az élő szarvasmarha exportértéke nőtt. Az import oldalon a sertéshús behozatal erősödése miatt a húsfélék árucsoportja volt a legnagyobb értékű árucsoport a vizsgált időszakban, és az élelmiszeripari melléktermékek, elkészített állati takarmány a második helyre került.

A legnagyobb értékű importcikkek 2011-ben a sertéshús, a szójababolaj-pogácsa, a cukor, a csokoládé, és a sajt, melyek közül a sertéshús és cukor import értéke nőtt legerősebben. Az évről-évre legnagyobb exportárbevételt biztosító gabonafélék a teljes agrárexport értékének ötödét (pontosan 19 százalékát) adták 2011-ben is. A gabonafélék exportvolumene ugyan 15 százalékkal kevesebb volt ebben az évben, de a kivitel értéke mégis jelentősen emelkedni tudott (+18%) a magasabb értékesítési ár (+38%) révén.

Az élelmiszeri célra alkalmas húsfélék exportjának értéke 16 százalékkal, az importé erősebben, 30 százalékkal nőtt, de az export sokkal magasabb értékének köszönhetően a termékkör külkereskedelmi egyenlege 7 százalékkal, 542 millió euróra emelkedett. A húsfélék a gabonafélék után a második legjelentősebb árucsoport, az agrár-külkereskedelem export értékének 14 százalékát, importértékének 10 százalékát adta 2011-ben.

A harmadik legnagyobb árbevételt biztosító olajos magvak exportértéke 15 százalékkal (+73 millió euró) nőtt, a kisebb értéket képviselő import (+12%-kal, +13 millió euróval) bővült. Az árucsoport aktívuma 61 millió euróval nőtt, a gabona és a húsfélék utáni legnagyobb aktívumot érte el. Az árucsoport értékének felét adó repce exportvolumene (-3%) valamelyest elmaradt az előző évitől, de a magasabb értékesítési ár (+46%) következtében a kivitel értéke 85 millió euróval (+41%) emelkedett. A napraforgó export mennyisége 40 százalékkal esett, amelyet a tavalyinál 50 százalékkal magasabb ár sem tudott kompenzálni.

2011-ben az élő állatok árucsoportjának aktívuma több mint kétszeresére nőtt, 184 millió eurós értéke az ötödik legmagasabb egyenleg volt. A háttérben egyrészt a Törökországba irányuló élő szarvasmarha kivitel felfutása, másrészt a sertésimport erős (50%-os) visszaesése áll.

A műtrágya értékesítés alakulása 2011-ben

A közvetlenül mezőgazdasági termelők részére értékesített műtrágya értéke 2011-ben 106 milliárd forint volt 40 százalékkal több, mint 2010-ben. A 20 százalékot meghaladó áremelkedés ellenére számottevően nőtt az értékesített mennyiség is.

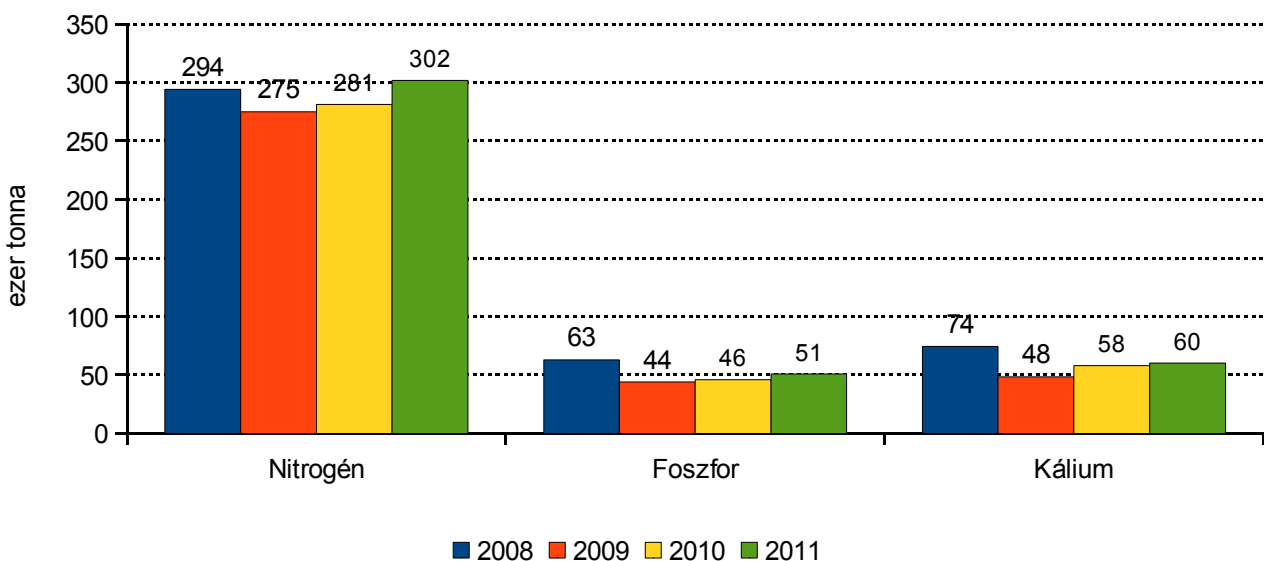
A mezőgazdasági termelők 2011-ben az előző évinél 10,5 százalékkal nagyobb mennyiséget, 1,2 millió tonna műtrágyát vásároltak, melynek nitrogén-foszfor-kálium (NPK) hatóanyag tartalma összesen 412,6 ezer tonna volt. Az egy évvel korábbihoz képest, a termelők által vásárolt összes műtrágya NPK hatóanyag tartalma 7 százalékkal, ezen belül a nitrogén hatóanyag is ugyanennyi százalékkal, a foszfor hatóanyag 11 százalékkal, a kálium 4 százalékkal emelkedett.

A közvetlenül mezőgazdasági termelőknek értékesített műtrágya 2011-ben természetes súlyban számolva összesen 1214 ezer tonna volt. Az egyszerű nitrogén műtrágyából közel 890 ezer tonna, az összetett műtrágyából 281 ezer tonna fogyott, így a nitrogén műtrágya

vásárlás 8 százalékkal, az összetett műtrágya vásárlás 24 százalékkal bővült. Egyszerű foszfor és kálium műtrágyából jóval kevesebbet, foszfor műtrágyából mindössze 5600 tonnát, a kálium műtrágyából pedig 28 400 tonnát értékesítettek 2011-ben. Az egykomponensű foszfor műtrágya (elsősorban szuperfoszfát) mennyisége 68 százalékkal nőtt, a kálium műtrágya mennyisége ellenben 14 százalékkal csökkent 2010-hez mérten. A vásárolt műtrágya mennyisége 2011-ben érte el újra a 2008. évi szintet, és kismértékben meg is haladta azt. Ugyanakkor az NPK hatóanyagokból csak a nitrogén mennyisége érte el a 2008. évi szintet, a foszfor és a kálium hatóanyag még 2011-ben is elmaradt a 2008-ban használt mennyiségtől.

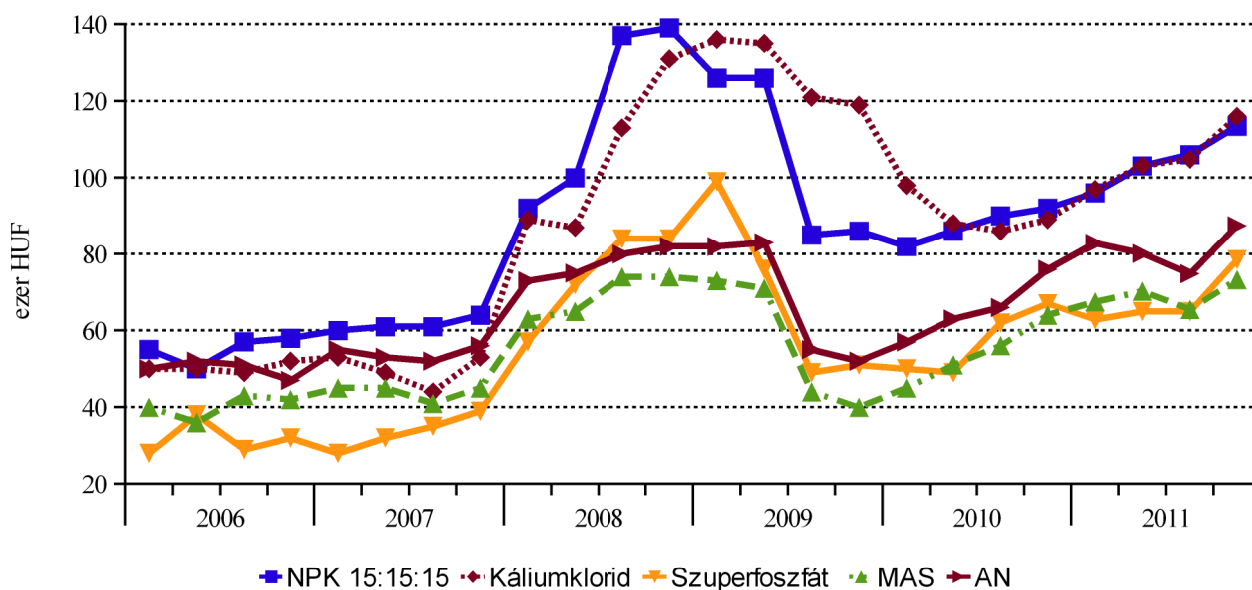
A teljes műtrágya értékesítés volumenének 74 százalékát adták az egyszerű nitrogén műtrágyák. A két legnépszerűbb műtrágya a mészzammón-salétrom (MAS/pétisó/linzi-só) és az ammónium-nitrát a teljes műtrágya értékesítés 60 százalékát tette ki. A MAS részesedése 37 százalék, az ammónium-nitráté 23 százalék volt. Az összetett műtrágyák között az NPK 15:15:15 volt a legkeresettebb, a teljes értékesítés 5,3 százalékát, az összetett műtrágya forgalom 22,8 százalékát ez az összetétel adta, a következő legkeresettebb összetétel, az NPK 8:24:24 részesedése megközelítette a 10 százalékot az összetett műtrágyák között. A különböző NP összetételek (pl. MAP 11:52, DAP 18:46) együttes részesedése meghaladta a 10 százalékot.

4. ábra: A mezőgazdasági termelők részére értékesített műtrágya NPK tartalma (hatóanyagsúly: ezer tonna)

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

5. ábra: Néhány fontosabb műtrágya átlagárának alakulása 2006-tól negyedévenként

Forrás: KSH, AKI Statisztikai Osztály

A műtrágyaárak 2010 tavasza óta tartó emelkedő trendje megtört, és 2011 második és harmadik negyedévében az árak mérséklődtek, de a negyedik negyedévében újra emelkedtek. A harmadik negyedévében szokásos árcsökkenés a nitrogén és a foszfor műtrágyák körében jelentkezett. A kálium-klorid, az NPK 15:15:15, a MAP ára ebben az időszakban is tovább nőtt. A negyedik negyedévében erősen emelkedtek az árak mind az egyszerű, mind az összetett műtrágyák körében. A MAS és az ammóniumnitrát ára átlagosan 12, illetve 17 százalékkal, szuperfoszfát ára több mint 20 százalékkal nőtt 2011 utolsó negyedévében. Ugyanebben az időszakban valamivel mérsékeltebben emelkedtek az összetett műtrágyák árai, pl. az NPK 15:15:15 átlagosan 7 százalékkal került többbe, mint 2011. harmadik negyedévében.

Mezőgazdasági gépforgalmazásunk piaci helyzete

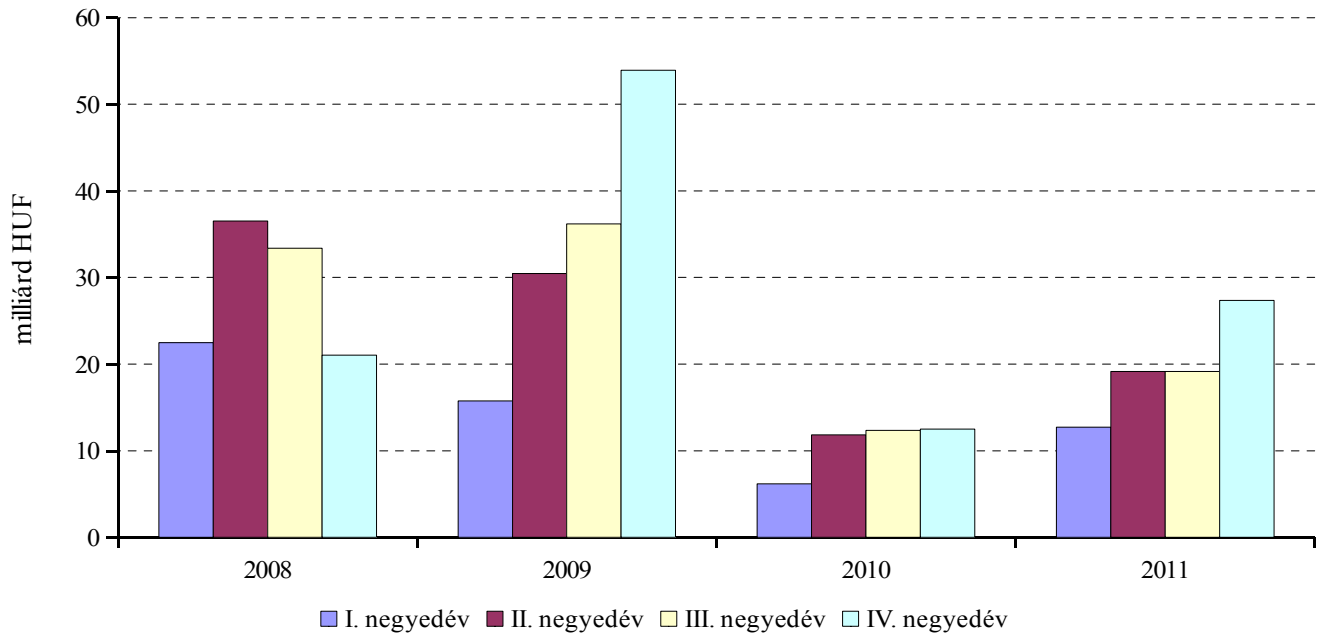
Jó évnek számít a magyar növénytermesztésben a 2011. év, a gazdák átlagosnál jobb termést takarítottak be, és az árak jelentős eredményt biztosító szinten maradtak egész évben, amely kedvező hatással volt a hazai géppiac alakulására is. A tavalyi évben 2010-hez képest mind a gép, mind az alkatrész értékesítés jelentősen növekedett.

2011. I. negyedévében duplájára nőtt, a II. negyedévében pedig 62 százalékkal emelkedett a gépberuházás az előző év azonos időszakához viszonyítva. A gépforgalmazók gabonakombájnokból és egyéb önjáró betakarítókából tavaly már az első félévében többet értékesítettek, mint 2010-ben, amely az évtized legrosszabb évének tekinthető.

Az új mezőgazdasági gépek vásárlására fordított összeg 2011-ben 83 százalékkal nőtt az előző évhez képest, igaz ezzel még mindig nem érte el a 2009 előtti szintet. A mezőgazdasági gépberuházások értéke 2011-ben meghaladta a 78 milliárd forintot, amely a 2009. évi gépvásárlásokra fordított összeg 57 százaléka.

Az alkatrészek értékesítése az új gépekkel ellentétben nagyfokú stabilitást mutat, hiszen alkatrészeket az elhasználódás függvényében nagyjából azonos szinten vásárolnak a gazdálkodók, míg az új gépek vásárlását jellemzően az új pályázati ciklus kiírására időzítik. Az élénkülő mezőgazdasági gépforgalom mellett az alkatrészforgalom is folyamatosan növekedett, 2011-ben az elmúlt évek legnagyobb alkatrészforgalmát bonyolították a kereskedők. Az alkatrész értékesítés 2011-ben 34,8 milliárd forint volt, amely 19 százalékos forgalomnövekedést jelent a 2010. évi értékhez képest. Azt is fontos megemlíteni, hogy a tavalyi év is nagy igénybevételt jelentett a gépeknek, így nőtt a szerviz és alkatrész igény.

6. ábra: A forgalmazó szervezetek mezőgazdasági gép értékesítése mezőgazdasági végfelhasználóknak

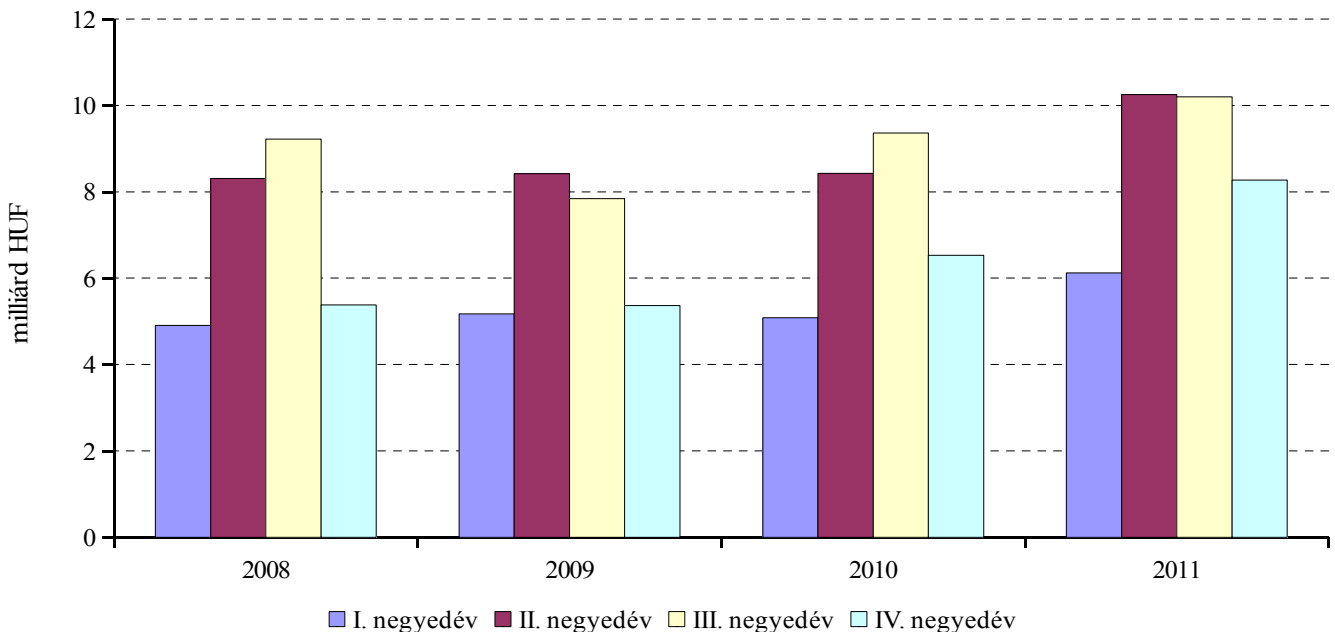
Forrás: AKI Statisztikai Osztály

A magyarországi géppiac koncentrációja 2011-ben tovább erősödött, a közvetlen mezőgazdasági végfelhasználóknak történő értékesítés 80 százalékát 15 cég adta, a három legnagyobb agrárgép kereskedő az összes magyarországi gépértékesítés több, mint felét bonyolította.

Az elmúlt évben jelentősen nőtt az erőgépek iránti kereslet, 2011-ben a gabonakombájnokból 176 darabot

értékesítettek, két és félszer annyit, mint egy évvel korábban, de ez még így is csak 58 százaléka a 2008. évi kombájn forgalomnak. Ugyanezen időszakban a traktorok értékesítése 94 százalékkal nőtt az előző évhez képest. 2011-ben 1917 darab traktor került a gazdálkodókhoz, azonban az eladások alatta maradtak a 2009. évi és különösen a 2008. évi darabszámnak, amikor 3261 darab traktort értékesítettek.

7. ábra: A forgalmazó szervezetek alkatrész értékesítése mezőgazdasági végfelhasználóknak

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

II. Mi történt az agrárgazdaságban?

A második fejezetben az elmúlt három hónap agrárgazdasági aktuális híreit közöljük egy-egy bekezdés erejéig.

A Darányi Ignác Terv és a Nemzeti Vidékstratégia célja a vidéki életminőség javítása

A Vidékfejlesztési Minisztérium elkötelezett a családi gazdaságok támogatása mellett. A tárca vezetése elsődleges feladatának tekinti a mezőgazdaság talpra állítását, azt hogy az emberek találjanak megélhetést a magyar vidéken, ott olyan életszínvonal és életminőség legyen, amit joggal várnak el, és amely más országokban is megilleti a vidéken élő embereket. A VM ezzel a programmal hirdette meg az ágazat új fejlesztési koncepcióját. A Darányi Ignác Terv a nemzeti vidékstratégia végrehajtására szolgáló keretterv, amelynek célja az egészséges ételkészítés előállításának segítése, a piac jó minőségű élelmiszerekkel történő ellátása. A komplex program 300 milliárd forintos kerete különböző célokat támogat, köztük az élelmiszerek magasabb feldolgozottsági szintjét, az élelmiszeripari fejlesztéseket, az őshonos állatfajtákat, növényfajtákat, az erdőtelepítést, a mikrovállalkozásokat, a fiatal gazdaságok indítását. A 2,5 évre terjedő program az európai uniós költségvetéssel van összhangban, és a programot folytatják a következő európai uniós költségvetési ciklusban is. A kertészeti ágazatban géptámogatások valósulnak meg, az állattartás területén folyamatosan működik program a sertés, a szarvasmarha és a juhtartók támogatására, ezek célja az állatlétszám növelése, és tartalmazza a fajta- megőrzést, illetve a piacra jutási könnyítéseket. A tanya-program 1,5 milliárd forintos kerettel indult, ennek segítségével vissza akarják állítani a tanyasi gazdálkodást. A helyben termelt egészséges élelmiszereket akarnak közvetlenül a közétkeztetésbe bevinni a társtárcaikkal együttműködve, ehhez a vágópontok támogatása éppúgy eszköz, mint a gazdapiacok megnyitása egyszerűsített szabályok mellett.

A faluházak megújítása is tartalmaz gazdasági funkciót, például az internet hozzáférést, továbbá különböző hivatali szolgáltató pontok is segítik, hogy a gazdálkodók olyan szolgáltatáshoz jussanak, amelyek a városokban természetesebbek.

Magyarország válaszát kérte az EU Bizottság

Az Európai Bizottság levélben szólította fel az uniós tagországokat, hogy tegyenek lépéseket „az uniós állattartási előírások végrehajtásában tapasztalható hiányosságok felszámolására”, tiltsa be a hagyományos ketreces tojótyúktartást. A hazai szaktárca hangsúlyozta, hogy

tavaly hárommilliárd forintot ítelt meg a termelőknek a technológiai váltás támogatására, de a pénzre nem volt elég jelentkező, ami arra utal, hogy aki akarta, korszerűsítette a telephelyét. Magyarország mellett Belgium, Bulgária, Ciprus, Franciaország, Görögország, Olaszország, Lettország, Hollandia, Málta, Lengyelország, Portugália, Románia és Spanyolország sem tudott megfelelni maradéktalanul az uniós irányelv követelményeinek.

Közös Agrárpolitika reformja új kihívások elé állítja a hazai agrár vállalkozásokat

A KAP reformja keretében 2014-től módosul a mezőgazdasági támogatások elosztásának rendszere, amely új kihívások, egyben lehetőségek elé állítja a hazai agrárcégeket. A K&H Bank ingyenes országos rendezvénysorozaton mutatja be az agrárszektor képviselői számára ezeket a várható változásokat, hogy az ágazat képviselői számára kellő idő legyen a felkészülésre. A szakértők hasznos információkkal szolgálnak az agrár- és élelmiszeripari vállalkozások számára elérhető uniós és banki finanszírozási lehetőségekről, valamint a Darányi-terv jelenleg is pályázható, illetve hamarosan meghirdetésre kerülő európai uniós finanszírozás, vissza nem térítendő támogatásairól. A K&H üzleti tippek konferenciasorozat a Vidékfejlesztési Minisztérium és az Agrár-Európa Kft. szakmai együttműködésével valósul meg.

A konferenciasorozat soron következő állomásai:

2012.04.12 Székesfehérvár

2012.04.17 Debrecen

2012.04.19 Eger

2012.04.24 Nyíregyháza

2012.04.26 Kecskemét

2012.05.03 Baja

8 milliárd forint kamat- és költségmentes hitel a fagykároknak

2012. január 30-tól június 30-ig igényelhetik a 8 milliárd forintos keretösszegű kedvezményes hitelt a 2011-ben fagykárt szenvedett gazdálkodók. A gazdák (mezőgazdasági östermelő, családi gazdálkodó, egyéni vállalkozó) elsősorban a lakóhelyükhöz közeli takarékszövetkezetektől igényelhetik a hitelt, nem közvetlenül a Magyar Fejlesztési Banktól. A gazdálkodók minimum 500 ezer és maximum 10 millió forint kamat- és

költségmentes hitelt kaphatnak, amelynek futamideje legfeljebb 20 év. 100 százalékos károsodás esetén hektáronként 1,6 millió forint hitel igényelhető, amennyiben rendelkezik a károsult termelő megfelelő mezőgazdasági biztosítási szerződéssel. A biztosítási szerződéssel nem rendelkező termelők 800 ezer forint hitelt igényelhetnek hektáronként.

Kedvező piacra számítanak a méhészek

Ha az időjárás is kedvez, jó évre számíthatnak a méhészek, hiszen a méz világpiaci ára már egy éve a történelmi csúcshoz számító háromdolláros kilónkénti ár körül van.

Jelenleg az a gond, hogy az ország méheltartó képessége elérte határát. A kedvező piaci és éghajlati helyzet miatt jelenleg talán a világon nálunk a legnagyobb a méhsűrűség azzal, hogy egy négyzetkilométerre 10,2 méhcsalád jut. Jelenleg Magyarország adja az unió évi 150 ezer tonnányi méztermelésének több mint 10 százalékát, saját termésének bő kétharmadát exportálva. Legfőbb piacaink közé tartozik Olaszország, Franciaország és Németország. Mivel a méznek az unióban keresleti piaca van, nem szabályozott mezőgazdasági terméknek számít, bárki méhészkedésre adhatja a fejét. Az utóbbi években folyamatosan nőtt a magyar méhészek száma.

Már látszik az őszi és téli aszály negatív hatása

Az idén is a repcét érintette a legnagyobb kár a decemberig tartó csapadékhiány miatt. Az elmúlt hónapok is tovább rontották a helyzetet, mert a melegebb tél eleji időszak még rontott is a repce nagy részén. Ahol rendben kikelt, ott gyakorta túlfejlett állapotba került a növényzet. 2011 őszén 278 ezer hektár repcét vetettek, ebből kb. 25-35 ezer hektáryit még a vetést követően nemsokára ki is tárcsáztak a gazdák. Így hektáronként 40-50 ezer forintos káruk keletkezett, ez a kiszántott összes területre vetítve elérheti az 1,5-1,8 milliárd forintos kárértéket. Az MGSZH december 1-i felmérése szerint kb. 150 ezer hektáron az aszály miatt rosszul kelt ki a növény, és 47-48 ezer hektáron pedig egyáltalán nem kelt ki a repce. Vélhetően kb. 130 ezer hektár lesz betakarítható. A jelentések szerint a bő egymillió hektár búzából 411 ezer hektár károsult, s ezt tetézi még, hogy a 176 ezer hektáryi őszi árpából 53 ezret érint az

aszály, míg a 114 ezer hektáryi tritikáléból megközelítőleg 27 ezret.

Húsfeldolgozók a magyar húspiac összeomlásától tartanak

A húsfeldolgozók veszteségei miatt sok cég juthat csődbe, a magyar húspiac pedig akár össze is omolhat. A romló eredményekért a szűkülő piac és a költségek emelkedése okolható. A kereslet csökkenését a kkv-k érzik meg leginkább, hiszen döntően belföldön értékesítik árujukat. Az emelkedő költségek közül a bér-, az energia- és a szállítási, valamint az alapanyag-költségek növekedése a legjelentősebb. Az élő sertés ára a múlt év végére 21 százalékkal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, a kilónkénti ár meghaladta a 400 forintot. Szükséges lenne minimálisan 10-15 százalékos áremlésre, ezt azonban a feldolgozók nem tudják érvényesíteni a nagy élelmiszerláncokkal szemben.

2015-ig nem kell visszasajtolni a termálvizet a gazdáknak

A kormány 2015. június 30-ig felfüggeszti a kizárólag energiahasznosítás céljából kitermelt termálvizek visszasajtolási kötelezettségét.

A kormány mostani döntése hozzájárul a hagyományos energiaforrások felhasználásának visszaszorulásához, az üvegházhatást okozó gázok csökkentéséhez, a mezőgazdaság versenyképességének növeléséhez, a vidéki munkahelyek megőrzéséhez, és biztosítja a mezőgazdaságból élő családok megélhetését.

A Vidékfejlesztési Minisztérium támogatja az őshonos állatok megőrzését

A VM új pályázatot ír ki az őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai megőrzésére. A tenyésztési hatóság, a kutatóintézetek, az állattartók és a tenyésztőszervezetek 2012. április 1-30. között kérhetnek támogatást a 11,8 millió eurós keretből.

A Darányi Ignác Tervben meghirdetett pályázatra a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál lehet jelentkezni. Az őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzésére nyújtott támogatás az agrárium biológiai sokféleségének megővését segíti.

III. Szemelvények az AKI kiadványaiból

Ebben a fejezetben az AKI gondozásában megjelent tanulmányok, háttéranyagok, agrárgazdasági információk rövid, fontosabb megállapításait ismertetjük.

Az EU iskolatej- és iskolagyümölcs-programjának magyarországi tapasztalatai

Magyarországon az iskolatejprogram kedvezményezettje az óvodástól a középiskolásig terjedő korosztály, míg az iskolagyümölcs-programban az általános iskolák 1-4. osztályos tanulói vehetnek részt. Javasolható az iskolagyümölcs-program kiterjesztését a felső tagozatos tanulókra és az óvodásokra is.

A beszállítók (tejfeldolgozók) véleménye szerint az előzetes várakozásokhoz képest a programban való részvétel nem növelte jelentősen az értékesítés biztonságát. Ennek oka, hogy a megkérdezett tejfeldolgozók körében a tej értékesítésének átlagosan 3,7 százalékat tette ki az iskolatej. A program hatásai csak hosszabb távon érvényesülhetnek, ezért a tejfeldolgozó ismertsége még nem változott lényegesen. Az iskolatejprogram keretében ugyanakkor a vártnál jobban nőtt az árbevétel.

Az iskolatejprogramban részt vevő iskolák a program előnyét abban látják, hogy azok a gyerekek is fogyaszthatnak tejet, akik otthon nem jutnak hozzá, illetve a hátrányos helyzetű gyerekek táplálkozása javul a program hatására. Ugyanakkor több iskola nem tud bekapcsolódni a programba az önkormányzatok pénzügyi nehézségei miatt. A program segítséget jelentett a családoknak, továbbá a program hatására a gyerekek rendszeresebben fogyasztottak tejet és tejterméket.

A beszállítók véleménye szerint az iskolagyümölcs-programban történő részvétel az előzetes feltételezésekhez képest kevésbé javította a beszállítók értékesítési biztonságát, továbbá az alma iránti kereslet és az árbevétel is kevésbé nőtt. Ugyanakkor a beszállítók ismertsége nagyobb mértékben javult, mint amit előzetesen vártak, és a program a felesleg levezetését is jobban segítette. A beszállítók szívesen vettek részt a kísérő intézkedések végrehajtásában.

Az iskolák véleménye alapján az iskolagyümölcs-program hatására a gyerekek rendszeresebben fogyasztanak gyümölcsöt, a hátrányos helyzetű gyerekek táplálkozása javult és a program segítséget jelentett a családoknak is. Az oktatási intézmények a kísérő intézkedéseket kedvezőnek ítélték és javasolták azok bővítését. Egyes iskolákba több száz kilométerrel érkezik az iskolagyümölcs, ezért az iskolák támogatják a regionális termékek beszállítását.

A tojótúkketrecek cseréjének várható hatása Magyarország tojástermelésére

A ketreces tartásmódra vonatkozó követelmények megváltozása miatt gyökeres átalakuláson átesett tojás termelés szektorát mutatják be a szerzők. Az Európai Unióra vonatkozó előírások hatására megváltozott a termelt étkezési tojás mennyisége, a feldolgozás szerkezete, átalakult a tojás külkereskedelme, ami termelői és fogyasztói szinten módosította az árakat. A Baromfi Termék Tanács adatai alapján a felvásárolt tojás mennyisége 2011-ben 5,6 százalékkal nőtt, a feldolgozásra kerülő tojás mennyisége csaknem megduplázódott. A feldolgozásra szánt tojás mennyiségében túltermelés alakult ki, míg az étkezési tojás mennyisége lecsökkent. A KSH adatai azt mutatják, hogy 2011-ben az étkezési tojás magyarországi kivitele 50 százalékkal csökkent, behozatala pedig 14,5 százalékkal nőtt. A tojást importáló országok közül Németországban történt meg az átállás és regenerálódott 2012-ig a tojástermelés. Az esetleges tojáshiány fedezésére csak a német termelésre számíthat Magyarország, ami miatt a szállítási költséggel növelt német árhoz drágulhat Magyarországon a tojás ára.

IV. Az agrárgazdaságot jellemző adatok

Az Agrárgazdasági Figyelő negyedik fejezete csak táblázatokból álló, éves adatok összeállítását tartalmazza és az elmúlt 3 év összehasonlítását teszi lehetővé. Ez a rész állandó szerkezetű és minden negyedévben a legfrissebb adatok megjelenésének függvényében módosul.

8. táblázat: **A mezőgazdaság aránya a nemzetgazdaságban**

Év	A mezőgazdaság részaránya			Élelmiszeripari termékek, ital, dohányáru részaránya	
	GDP-termelésben	beruházásban	foglalkoztatottságban ^{a)}	fogyasztásban ^{b)}	exportban ^{c)}
	folyó áron, %		%	folyó áron, %	
2008	3,4	4,6	4,4	27,1	6,7
2009	2,9	5,6	4,6	28,0	7,2
2010	3,2	4,8	4,5	27,5	6,9

^{a)} A munkaerő-felmérés adatai (erdőgazdálkodással együtt).

^{b)} A háztartások hazai fogyasztási kiadásaiból.

^{c)} SITC (ENSZ Nomenklatura) szerint nem tartalmazza a nyersanyagokon belül az olajos mag és olajtartalmú, állati olaj és zsír, növényi olaj és zsír, feldolgozott állati és növényi melléktermékeket.

Forrás: KSH, AKI

9. táblázat: **Foglalkoztatottak száma nemzetgazdasági ágak szerint**

Megnevezés	2009		2010		2011	
	október-december					
	ezer fő	előző év = 100 %	ezer fő	előző év = 100 %	ezer fő	előző év = 100 %
Mezőgazdaság	175,1	104,4	171,8	98,1	191,6	111,5
Ipar	1 173,3	94,1	1 170,1	99,7	1 181,1	100,9
Élelmiszeripar	133,6	101,2	125,2	93,7	125,6	100,3
Nemzetgazdaság	3 782,8	97,5	3 804,3	100,6	3 850,6	101,2

Forrás: KSH

10. táblázat: Agrár- és vidékfejlesztési támogatások éves források szerinti teljesülése

Forrás	Támogatások		
	EU-s	hazai	összesen
2008			
Nemzeti támogatások	-	113 037	113 037
EU társfinanszírozású támogatások	73 851	22 827	96 678
Közvetlen EU kifizetések	187 395	-	187 395
Összesen	261 246	135 864	397 110
2009			
Nemzeti támogatások	-	120 280	120 280
EU társfinanszírozású támogatások	144 055	46 963	191 018
Közvetlen EU kifizetések	320 133	-	320 133
Összesen	464 188	167 243	631 431
2010			
Nemzeti támogatások	-	53 650	53 650
EU társfinanszírozású támogatások	116 417	40 013	156 430
Közvetlen EU kifizetések	283 772	-	283 772
Összesen	400 189	93 663	493 852
2011^{a)}			
Nemzeti támogatások	-	64 914	64 914
EU társfinanszírozású támogatások	149 194	54 327	203 521
Közvetlen EU kifizetések	194 358	-	194 358
Összesen	462 793	119 241	462 793

^{a)} előzetes adatok

Forrás: VM adatok alapján AKI szerkesztés

11. táblázat: Földterület művelési ágak szerint és a főbb növények vetésterülete

	ezer hektár		
Megnevezés	2009	2010	2011
Szántó	4 502	4 322	4 322
ebből: búza ^{a)}	1 156	1 011	975
őszi árpa ^{a)}	198	185	162
tavaszi árpa ^{a)}	127	102	101
Kukorica ^{a)}	1 200	1 161	1 257
Cukorrépa ^{a)}	14	15	15
Napraforgó ^{a)}	559	524	579
Gyümölcsös	99	94	92
Szőlő	83	83	82
Gyep ^{b)}	1 004	763	759
Mezőgazdasági terület	5 783	5 343	5 337
Erdő	1 896	1 913	1 922
Nádas	61	65	65
Halastó	36	36	35
Termőterület	7 775	7 356	7 360
Művelés alól kivett terület ^{c)}	1 528	1 947	1 944
Földterület összesen	9 303	9 303	9 303

^{a)} Vetésterület.

^{b)} 2010-től az új módszertan szerint nem tartalmazza a nem hasznosított gyepterületeket.

^{c)} 2010-től az új módszertan szerint tartalmazza a nem hasznosított gyepterületeket is.

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, KSH

12. táblázat: Növénytermelés hozamai

Megnevezés	Betakarított mennyiség			Termésátlag		
	ezer tonna			tonna/hektár		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Gabonafélék	6 027	5 299	5 690	4,7	4,7	..
ebből: búza	4 419	3 745	4 086	3,9	3,7	4,2
árpa	1 064	944	1 007	3,3	3,4	3,8
Szántóföldi növények						
Burgonya	561	488	529	21,3	20,4	26,7
Cukorrépa	737	819	735	53,6	59,1	52,5
Szója	72	78	92	2,3	2,3	2,4
Napraforgó	1 256	970	1 386	2,4	1,9	2,4
Kukorica	7 528	6 985	8 142	6,4	6,5	6,6
Silókukorica és csalamádé	2 202	2 202	2 220	25,3	29,7	27,0
Zöldségfélék						
csemegekukorica	422	304	369	15,2	14,3	15,7
paradicsom	193	51	74	49,7	36,2	50,3
zöldpaprika	149	25	25	25,9	15,8	16,6
vöröshagyma	61	28	56	22,2	20,2	23,1
Gyümölcs						
őszibarack	61	54	43	8,2	9,0	7,8
alma	575	497	265	13,7	15,3	8,9
körte	32	20	18	10,7	8,7	7,4
szőlő	550	399	545	7,2	5,2	7,4

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, KSH

13. táblázat: **Műtrágya értékesítés alakulása**

Megnevezés	2009	2010	2011
Műtrágya hatóanyagban, ezer tonna	367	385	413
Ebből: nitrogén	275	281	302
foszfor	44	46	51
kálium	48	58	60
Egy hektár mezőgazdasági területre kijuttatott hatóanyag, kg	64	72	77
Egy hektár szántó-, konyhakert-, gyümölcsös- és szőlőterületre kijuttatott hatóanyag, kg	77	84	90

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

14. táblázat: **Az öntözés helyzetének alakulása az adott év októberéig**

Megnevezés	Vízjogilag engedélyezett öntözhető terület, hektár			Megöntözött alapterület, hektár			Kiöntözött vízmennyiség, ezer m ³		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Szántó	142 108	133 400	156 326	76 323	25 559	60 426	114 939	30 260	82 911
Gyümölcsös	11 354	12 022	12 672	4 665	1 743	5 582	4 434	1 086	5 750
Szőlő	361	385	406	10	6	26	9	4	26
Gyep	5 898	2 301	6 518	1 651	135	1 637	677	61	560
Halastó	8 947	10 317	12 489	8 562	8 597	8 885	62 615	54 161	67 450
Egyéb (erdő, fásítás stb.)	9 939	10 609	12 965	508	612	2 880	524	308	9 704
Összesen	178 607	169 034	201 376	91 719	36 652	79 436	183 198	85 880	166 401

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

15. táblázat: Főbb mezőgazdasági gépek értékesítése

Megnevezés	Értékesítés mezőgazdasági végfelhasználóknak ^{a)}		
	2009	2010	2011
Kerekes traktorok	3 045	990	1 917
Gabonakombájnok	503	69	176
Önjáró rakodók	425	139	265
Talajművelőgépek	4 014	2 060	3 726
ekék	554	222	423
tárcsás talajművelők	611	308	507
magágykészítők	456	218	334
Vető- és ültetőgépek	1 028	354	664
gabonavetőgépek	281	56	179
kukoricavető gépek	484	192	297
Tápanyag-visszapótlási gépek	828	504	726
Szilárd műtrágyaszóró gépek	655	454	651
Növényvédő és -ápoló gépek	1 529	815	1 077
szántóföldi permetezőgépek	854	337	398
Betakarítógép adapterek	773	185	316
kukoricacső-törő adapterek	285	76	159
napraforgó betakarító adapterek	185	46	121
Szálaskarmány betakarítók	1 215	833	805
fűkaszák	835	596	522
rendkezelők, rendterítők	336	197	227
Bálázók	396	192	303
Mezőgazdasági pótkocsik	557	215	273

^{a)} Használtgép értékesítés, viszonteladás és külföldi – EU-s és EU-n kívüli – eladás nélkül.

Forrás: AKI Statisztikai Osztály

16. táblázat: Magyarország állatállománya

Megnevezés	ezer darab					
	2009		2010		2011	
	június 1.	december 1.	június 1.	december 1.	június 1.	december 1.
Szarvasmarha	703	700	706	681	689	698
Ebből: tehén	320	312	315	309	325	328
Sertés	3 181	3 247	3 208	3 168	3 130	3 032
Ebből: anyakoca	225	226	228	219	219	210
Juh	1 292	1 223	1 204	1 181	1 131	1 095
Ebből: anyajuh	584	968	864	844	813	833
Ló	60	61	68	65	69	74
Tyúkfélék	38 547	32 128	39 428	31 848	37 200	33 006
Ebből: tojó	11 994	13 597	12 005	12 571	10 005	11 383
liba	3 007	1 405	3 028	1 384	3 732	1 244
kacsa	4 164	3 713	5 547	5 813	5 857	4 444
pulyka	3 572	3 018	3 637	3 168	3 137	3 053

Forrás: KSH

17. táblázat: Magyarország teljes haltermelése

Megnevezés	tonna							
	Tógazdasági haltermelés		Intenzív üzemi haltermelés		Természetesvízi zsákmány		Összesen	
	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési	bruttó	étkezési
2008	20 071	13 735	2 461	1 952	7 394	7 024	29 926	22 711
2009	19 927	13 027	2 066	1 798	6 364	6 098	28 357	20 923
2010	18 559	12 305	2 114	1 938	6 216	6 006	26 889	20 249

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, HAKI

18. táblázat: Becsült vadállomány

Megnevezés	ezer darab		
	2009	2010	2011
Gímszarvas	87,1	92,6	94,1
Dámszarvas	26,7	30,0	30,5
Őz	349,5	366,6	355,7
Muflon	10,5	11,0	11,5
Vaddisznó	99,3	106,7	105,8
Mezei nyúl	523,6	538,7	454,5
Fácán	795,6	761,7	612,8
Fogoly	36,6	32,4	24,8

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

19. táblázat: **Vadállomány hasznosítás, teríték**

	ezer darab		
Megnevezés	2008	2009	2010
Gímszarvas	36,2	39,3	41,1
Dámszarvas	9,7	10,5	10,8
Őz	86,1	89,8	88,6
Muflon	2,9	3,1	3,4
Vaddisznó	94,4	111,2	112,4
Mezei nyúl	104,0	106,8	78,8
Fácán	421,0	377,7	306,5
Fogoly	2,6	3,8	2,2
Pénzügyi adatok (milliárd HUF)			
Bevétel	16,6	15,87	16,37
Összes kiadás	16,16	15,71	15,97
Ebből: mezőgazdasági vadkár	1,56	1,44	2,14
erdei vadkár	0,13	0,12	0,14
Eredmény	0,44	0,16	0,39

Forrás: Országos Vadgazdálkodási Adattár

20. táblázat: **Erdőterület, erdősültség**

	ezer hektár		
Megnevezés	2008	2009	2010
1. Földterület összesen	9 303	9 303	9 303
2. Erdőgazdálkodás alá vont terület összesen ^{a)}	2 030	2 039	2 046
Ebből:			
Faállománnyal borított terület	1 903	1 913	1 922
Erdőgazdálkodás alá vont területekből:			
Állami tulajdonú erdők	1 058	1 062	1 063
Közösségi tulajdonú erdők	19	19	19
Magántulajdonú erdők	826	832	840
Erdősültség százalékban	20,5	20,6	20,7

^{a)} Megjegyzés: Az erdő művelési ágon kívül tartalmazza az utak vadlegelők stb. területét is.

Forrás: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ Erdészeti Igazgatóság

21. táblázat: **A mezőgazdasági, vad-, erdőgazdálkodási és halászati társas vállalkozások jövedelem alakulása^{a)}**

Megnevezés	2008	2009	2010
Adózás előtti eredmény, millió HUF	85 317,6	35 853,7	49 757,5
Adózás előtti eredmény ezer HUF/hektár	25,8	9,7	10,7

^{a)} Adóbevallást készítő vállalkozások adatai alapján.

Forrás: NAV gyorsjelentés

22. táblázat: **Mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek külkereskedelme**

Megnevezés	millió EUR		
	2009	2010	2011
Export	5 086	5 843	6 879
Import	3 371	3 711	4 182
Egyenleg	1 715	2 133	2 697

Forrás: AKI Statisztikai Osztály, KSH

23. táblázat: **Az élelmiszeripar fontosabb adatai**

Megnevezés	2008	2009	2010
Kibocsátás, millió HUF	2 337 894	2 249 415	2 236 178
Bruttó hozzáadott érték, millió HUF	617 248	657 136	598 721
Árbevétel, millió HUF	2 854 009	2 548 028	2 600 677
Foglalkoztatottak, fő	94 853	93 136	91 526

Forrás: NAV gyorsjelentés

24. táblázat: Főbb élelmiszeripari szakágazatok árbevétele és eredménye

millió HUF

Szakágazatok	Értékesítés nettó árbevétele			Adózás előtti eredmény		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010
Húsfeldolgozás, tartósítás	262 248	281 616	307 185	-4 837	1 303	3 014
Baromfiús feldolgozása, tartósítás	245 532	253 357	234 816	-13 635	-2 809	2 097
Hús-, baromfiús-készítmény gyártása	125 788	99 815	109 258	-7 304	-905	3 285
Gyümölcs, zöldség feldolgozás	271 806	213 992	201 345	-1 457	6 065	4 907
Tejtermék gyártása	225 859	188 187	208 946	-3 316	-3 868	-5 210
Malomipari termék gyártása	126 268	94 868	96 651	3 338	616	459
Haszonállat-eledelel gyártása	164 385	130 478	160 357	2 583	1 577	3 613
Hobbiállat-eledelel gyártása	61 408	68 578	69 289	799	3 060	5 636
Tésztafélék gyártása	37 460	32 018	37 153	1 990	1 756	576
Sörgyártás	130 622	89 567	52 887	-3 378	4 273	2 981
Üdítőital gyártása	164 225	174 041	155 588	-4 875	-2 846	2 257
Dohányipar	171 459	173 485	156 746	-2 113	2 425	752
Összes szakágazat	2 854 009	2 548 028	2 600 677	9 550	53 402	58 735

Forrás: NAV

V. Gyakran feltett kérdések

Ezt a fejezetet nem szánjuk az Agrárgazdasági Figyelő állandó részének. Csak esetenként szerepeltetjük, ha olyan alapkérdések merülnek fel, amelyek igénylik a közszereplők és a laikus érdeklődők tárgyilagos tájékoztatását.

Hogyan alakul a hazai tojás ára?

Egy év alatt több mint harminc százalékkal drágult a tojás fogyasztói ára, ami az idén tovább nőhet. Február végén kezdődött a tojásárőrület, ennek hatására több megyében is tíz forinttal drágult egy-egy rántottának való. Egyes ágazati elemzők azt sem tartják elképzelhetetlennek, hogy a húsvéti szezonális árak akár a hatvan forint vagy azt meghaladó darabonkénti árszintet is elérhetik. Az áremelkedést elsősorban az uniós tyúkjóléti intézkedések és a magas takarmányárak generálják, melynek következtében nő a termelők költsége.

Az új technológia és előírás tyúkonként ötezer forintos beruházásra kényszerítette a hazai termelőket, ezt sokan nem tudták végrehajtani. Továbbá tizenöt EU-s országban sem hajtották végre teljes egészében az új ketrecekre átállást, így Európában is tojáshiány lépett fel. Mivel hazánk eddig is 25-30 százalékos behozatalra szorult, ez még inkább érzékenyen hatott a tojáspiacra és az árakra.

Fékezheti az áremelkedést, hogy a vásárlók anyagi lehetőségei behatároltak, így egy bizonyos árszintre a kereslet csökkenésével reagálna a piac. A kereskedelem mintegy harminc százalékos haszonkulccsal dolgozik, a termelők önköltsége 21-22 forint tojásonként, amelyben még nincs benne az általános forgalmi adó 27 százalékos mértéke, így minimálisan mintegy 27-28 forintot kell elérnie a termelői árnak. Húsvétig árcsökkenés nem várható, utána a szabadtartásos termelésből majd több tojás származik, és mivel a nyár egyébként sem a legerősebb időszak a tojás szempontjából, stagnálást jeleznek az elemzők.

A Vidékfejlesztési Minisztérium az elmúlt években három alkalommal is írt ki pályázatot, hogy megkönnyítse a régi, kisebb ketrecekkel termelő gazdák dolgát, s az idén is segít.

Milyen mértékben drágulnak a baromfitermékek?

Az elmúlt 6 évben jelentős mértékben nőttek a baromfitermelés és -feldolgozás költségei, míg az árak ennél jóval kisebb mértékben emelkedtek. Részben emiatt, és az EU-ban tapasztalható hiány miatt is a nyár elejéig három lépésben drágul majd a baromfitermékek kilogrammonkénti ára.

A Baromfi Termék Tanács utóbbi hat évet elemző anyaga szerint a csirketakarmány ára tavaly 82 százalékkal volt magasabb, mint 2006-ban, az idei első két hónapban pedig további 5 százalékkal nőtt. A pulykatakarmányok ára 2011-re megduplázódott 2006-hoz képest, 2012-ben eddig további 16 százalékkal emelkedett. Minden más fontos költség-tényező is komolyan nőtt. A felvásárlási árak csirkénél a 2006 márciusi szinthez viszonyítva 2011-re 44,7 százalékkal nőttek, pulykánál az emelkedés 2011-ig 40 százalék, 2012 elejére 57 százalék lett. A meghatározó anyag- és bérjellegű költségek növekedését a felvásárlási árak nem tudták kompenzálni. A baromfitermékek nettó átadási árai az elmúlt 3-4 évben jelentős mértékben nem változtak, az utolsó egy-két évben pedig csökkentek, úgy, hogy a fogyasztói árak sem emelkedtek.

Az áprilisi 5-6 százalékos áremelés egyelőre csak a tenyésztőkön segít, a továbbra is alacsony fogyasztói árak miatt most a feldolgozók vannak bajban. Ezért egy 6-8 százalékos emelés szinte biztosra vehető május közepéig, és mivel az is csak visszarendeződés a három évvel ezelőtti szintekre, így az időközben megnőtt költségek miatt egy harmadik körös, 7 százalékos mértékű nyár eleji áremelésre is szükség lesz, még ha ez a fogyasztás csökkenéséhez is vezet.

Milyen segítséget kaphatnak az erdőgazdálkodók?

Az erdők gazdasági értékének növelése érdekében a Vidékfejlesztési Minisztérium 2 milliárd forint, európai uniós finanszírozású pályázatot hirdet fiatal erdők ápolására. Támogatást azok az erdőgazdálkodók kérhetnek, akik legalább 20 hektár, magán- vagy önkormányzati tulajdonban lévő erdőterületen gazdálkodnak. A kérelmeket május 2-31. között lehet benyújtani az illetékes erdészeti igazgatósághoz. Az előzetes felmérések szerint több mint 6500 magán erdőgazdálkodó pályázhat majd, így csaknem 100 ezer hektárnyi erdőterületen végzendő munkát támogat. A támogatás elindításának nagy szerepe lehet abban is, hogy közel 200 ezer hektár, jelenleg még nem művelt magánerdőben is elkezdődjön a gazdálkodás, így 6000 új munkahely jöhet létre. A fiatal erdők ápolása, tisztítása, a fajössze-

tétel javítása, a faállomány megfelelő kialakítása, a jó egészségi állapot megőrzése hozzájárul a faanyagtermelés minőségi feltételeinek javításához és a magán erdőgazdálkodás

versenyképességének növeléséhez. A támogatás mértéke az elszámolható kiadások 50 százaléka, egy pályázó legfeljebb 21 millió forintot kérhet. 2013-ban a támogatási kérelmeket február 1-28. között lehet majd beadni.

Hol valósul meg az elmúlt évek egyik legjelentősebb erőmű beruházása?

Másfél milliárd forintos beruházással egy biomassza erőmű és hozzá kapcsolódó hálózat épül Kalocsán, amelyből az önkormányzat intézményei mellett több épület távfűtését is biztosítani tudják. A beruházáshoz a kalocsai önkormányzat ötven százalékos tulajdonában lévő Kalocsa-Távhő Szolgáltató Kft. 750 millió forintot nyert a távhőközpont- és szolgáltatás kivitelezésére kiírt pályázaton.

A tervek szerint az elmúlt húsz év biomassza erőmű beruházása a következő fűtési idényre el fog készülni. A 4 MW-os biomassza erőmű 2,5 millió köbméter gázt tud kiváltani, mely az önkormányzat energiaellátásánál 15 százalékos megtakarítást eredményez. A hőközpont a kalocsai Szent Kereszt Kórház területén lesz, ide kerül majd a központi kazán is, és innen indul a távhővezeték-hálózat, melyre Kalocsa legnagyobb intézményeinek, kereskedelmi és állami egységeinek 80 százaléka csatlakozhat. A beruházáshoz szükséges saját forrást bankkölcsönből biztosítják. Az erőműhöz szükséges alapanyag biztosítása érdekében a környező településekkel az önkormányzat felvette a kapcsolatot, így lehetőség lesz

arra, hogy a jövő évi közmunkaprogram keretében újabb munkahelyek jöjjenek létre.

Hogy változott a hazai borok ára?

A tavalyi 2,5 millió hektoliteres szüret után is elegendő bor várja az idei szüretet, az esetleges hiányt bőven pótolja az egyre több olasz és 2011-től nagyobb mennyiségben érkező spanyol bor. A palackozott import nem okoz jelentős zavart, viszont az egyre bővülő ütemben érkező hordós bor már igen.

Az évenkénti 800 ezer hektoliteres import már meghaladja az exportot, így Magyarország nettó borimportőrnek számít. A fogyasztói piacon közben drágul a bor, a tavalyi árakkal összevetve 10-20 százalékkal magasabb árszinten értékesíthetnek a pincészetek. A borkedvelő közönség érzekelte a drágulást, a fehérborért átlagosan 16, a vörösért pedig 14 százalékkal kell többet fizetni, mint egy éve. A szőlőrügyek fakadásakor állapítható meg pontosan, hogy a hazai ültetvényeken milyen károkat okozott a 2011/2012-es tél. Önmagában a rügyek részleges elfagyása nem okozhat jelentős kárt, hiszen a metszéssel általában a rügyek 60-70 százalékát eltávolítják. A szőlőhöz értők legfeljebb néhány rüggyel többet hagynak meg, s az esetleges felesleges hajtásokat majd később távolítják el. Egyedül azok számára lehet kellemetlen a februári hidegek kártétele, akik korábban metszettek. A Kunsági borvidéken okozhatott az ültetvényekben kárt a szokatlanul hideg január, február. Itt a tőke fás részei is károsodhattak, de másutt jellemzőbb a rüggyár.

